

จดหมายข่าว

ปีที่ 5 ฉบับที่ 18 |
เดือนกุมภาพันธ์-มีนาคม 2553

รักษ์ชุมชน

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

www.pcd.go.th

ปัญหา

หมอกควันและการเผาในที่โล่ง

เข้าถึงข้อมูลข่าวสาร
ของชุมชนมาบตาพุด

ประเด็นการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม มักถูกพูดถึงในเวทีต่างๆ กรมควบคุมมลพิษได้ให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร และเปิดช่องทางให้ประชาชนเข้าถึง

รักษุขุมชนฉบับนี้ จึงรวมเรื่องราวที่สะท้อนถึงบทบาท และการทำงานของภาครัฐในประเด็นของการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนและเป็นประโยชน์แก่ทุกชุมชน

การแก้ไขปัญหามอกควันและการเผาในที่โล่ง

ปัญหามอกควันและไฟป่าใน 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน (เชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน พะเยา แพร่ และน่าน) ที่เกิดขึ้นระหว่างเดือนธันวาคมถึงเดือนเมษายนของทุกปี เหตุส่วนใหญ่มาจากการเผาในที่โล่งทั้งในประเทศและหมอกควันข้ามแดนจากประเทศเพื่อนบ้าน ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศเป็นบริเวณกว้าง นอกจากจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชนโดยตรงแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และการท่องเที่ยวในพื้นที่

การดำเนินงานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหามอกควัน กรมควบคุมมลพิษ (คพ.) ได้เฝ้าระวังและติดตามตรวจสอบปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กในพื้นที่และรายงานข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบเพื่อแจ้งเตือนให้เตรียมพร้อมรับมือสถานการณ์และเตรียมมาตรการป้องกันและลดผลกระทบที่อาจเกิดต่อสุขภาพอนามัย รวมถึงการจัดกิจกรรมรณรงค์ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารองค์ความรู้และสร้างความตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดจากการเผาในที่โล่ง

คณะผู้จัดทำ

คณะที่ปรึกษา

นายสุพัฒน์ หวังวงศ์วัฒนา
นายวิจารณ์ สิมานายา
นางสาววชิรา แสงศรี

อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
เลขาธิการกรม

นายวรศาสน์ อภัยพงษ์

รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ

บรรณาธิการ

นายนิชร คงเพชร

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

นางสาวจุฑามาศ เอี่ยมสระศรี

กองบรรณาธิการ

นางอังคณา จันอุไร นางสาวนภัส บัวสรวง นางสาวลัดดา จุลแสง นายบัญชาการ วินัยพานิช นางสาวกนกวรรณ สุขสด นางสาวพิพร เพชรทอง นางสาวรุจิรา ราชบุรี นางสาวพิชญา เกตุหนูดี นางสาวอัญชลี คงสมบุญ นางสาวกานต์สินี ดวงดี นางสาววรารณ เฉลิมโอฐ นางสาวสินีนาง วรรณศรี นายมนตรี หนูพิน นายไพฑูริ มีนกะนิษฐ นายวัชร พันธ์นราวิกิ นางกรรณิกา เอี่ยมศิริ นายชัย ปทุมานุสรณ์ นางสาวพัชรพรรณ แก้วก่า นางสาวบรรจง ประภาณานันท์ นายโกสุม เผือกทอง นายรุดเรต หมดหลี นายสัญญา จงจิตร

ในปี 2552 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับ 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดกิจกรรมรณรงค์ “90 วัน รวบรวมพลัง หยุดเผา บรรเทาโลกร้อน” ในวันที่ 30 มกราคม 2552 ณ บริเวณลานอนุสาวรีย์สามกษัตริย์ จังหวัดเชียงใหม่ และจัดกิจกรรมรณรงค์ “งดเผา บรรเทาโลกร้อน” ภายใต้โครงการ เหลือง-ฟ้า มหามงคล เทิดพระเกียรติจากวันแม่ถึงวันพ่อ ในวันที่ 27 พฤศจิกายน 2552 ณ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่

ล่าสุดเดือนมกราคม 2553 ได้มีการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกับ 7 หน่วยงานที่สำคัญ ได้แก่ สำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงกลาโหม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จัดทำ **“ข้อตกลงความร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผาในที่โล่งและมลพิษหมอกควันในพื้นที่ภาคเหนือ”** กำหนด 5 มาตรการหลัก ที่จะมีการประสานการบูรณาการร่วมกัน ได้แก่ การเตรียมความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การกำกับ ดูแล และบังคับใช้กฎหมาย การติดตาม เฝ้าระวัง ป้องกัน และดับไฟป่า การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและองค์ความรู้ และการบูรณาการแผนงาน

สำหรับมลพิษหมอกควันข้ามแดนได้ประสานความร่วมมือระหว่างประเทศในการแก้ไขปัญหาในระดับภูมิภาคแม่โขง โดยประเทศไทยได้เสนอความร่วมมือในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพอากาศ การใช้ภาพถ่ายดาวเทียมติดตามการเผาในที่โล่ง การจัดการไฟป่าและเศษวัสดุในภาคการเกษตร ซึ่งมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการควบคุมและแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามแดน สำหรับเจ้าหน้าที่ในสายงานที่เกี่ยวข้องจากประเทศสมาชิกอาเซียน

นอกจากนี้ ประเทศไทยยังกำหนดโครงการความร่วมมือในการจัดส่งหน่วยตรวจวัดคุณภาพอากาศแบบเคลื่อนที่เข้าไปตรวจวัดคุณภาพอากาศในประเทศพม่าและประเทศลาวในช่วงหน้าแล้ง เพื่อช่วยพัฒนาศักยภาพการติดตามสถานการณ์และผลกระทบของมลพิษหมอกควัน ทำให้ทราบสถานการณ์ปัญหาและสามารถวางแผนงานในการแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง โดยประเทศไทยเสนอโครงการความร่วมมือดังกล่าวต่อที่ประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมนิตติพิเศษ (Special ASEAN Ministerial Meeting on the Environment) ซึ่งจัดขึ้นเมื่อวันที่ 7 กันยายน 2552 ณ อำเภอหัวหิน ประเทศไทย และขอให้ประเทศพม่าและประเทศลาวแจ้งยืนยันการรับข้อเสนอดังกล่าวมายังประเทศไทยอย่างเป็นทางการตามช่องทางที่เหมาะสมต่อไป

การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ด้านมลพิษสิ่งแวดล้อม ของชุมชนมาบตาพุด

ดร.วิจารณ์ สิมาฉายา

จังหวัดระยองเป็นพื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นศูนย์อุตสาหกรรมหลักที่มีการลงทุนสูงที่สุดของไทย โดยเฉพาะพื้นที่มาบตาพุด ภายใต้โครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก หรือโครงการ Eastern Seaboard Board (ESB) เป็นที่ตั้งของนิคมอุตสาหกรรม 8 แห่ง และเขตประกอบการอุตสาหกรรม 5 เขต มีโรงงานอุตสาหกรรมมากกว่า 1,700 แห่ง นำมาสู่ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของชุมชน แต่อีกด้านหนึ่งของการพัฒนาได้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชน ปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาที่สำคัญในพื้นที่มาบตาพุดและจังหวัดระยอง การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่างๆ จึงเป็นส่วนหนึ่งที่จะส่งเสริมให้อุตสาหกรรมและชุมชนอยู่ร่วมกันได้โดยปราศจากความหวาดระแวง กรมควบคุมมลพิษได้ให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร และเปิดช่องทางให้ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่างๆ

ในพื้นที่จังหวัดระยอง ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านมลพิษสิ่งแวดล้อมได้หลายทาง ดังนี้

1. ทางเว็บไซต์ คพ. ติดตั้งสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศแบบต่อเนื่อง 3 แห่ง ได้แก่ สถานีวิจัยพืชไร่ สถานีอนามัยมาบตาพุด และเทศบาลนครระยอง สารมลพิษบางชนิดมีการเก็บข้อมูลรายชั่วโมงและนำเสนอผ่านทางเว็บไซต์ <http://www.pcd.go.th> และที่สถานีอนามัยมาบตาพุดมีเครื่องมือวัดสารอินทรีย์ระเหยบางชนิดด้วย นอกจากนี้ยังมีการรายงานผลการตรวจวัดน้ำบาดาล น้ำในคลองธรรมชาติ น้ำชายฝั่งทะเล รวมทั้งตะกอนดินและเนื้อเยื่อของสัตว์น้ำบางชนิด

2. จัดหมายข่าวพิทักษ์สิ่งแวดล้อมระยอง เผยแพร่ราย 3 เดือน เนื้อหาจดหมายข่าวประกอบด้วย สรุปสถานการณ์การตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ รวมทั้งการประมวณกิจกรรมต่างๆ ในพื้นที่

3. ศูนย์ข้อมูลคุณภาพอากาศจังหวัดระยอง ที่เชื่อมโยงข้อมูลการติดตามตรวจสอบคุณภาพอากาศในพื้นที่มาบตาพุดและจังหวัดระยองของหน่วยงานต่างๆ ทั้ง คพ. การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และผู้ประกอบการในพื้นที่ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชนในพื้นที่ทราบสถานการณ์ในภาพรวมของพื้นที่ โดยเครือข่ายการเชื่อมโยงข้อมูลการติดตามตรวจสอบคุณภาพอากาศตั้งอยู่ที่สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดระยอง

นอกจากนี้ยังมีศูนย์ข้อมูลสิ่งแวดล้อมและการระบายมลพิษของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยที่สำนักงานนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด ในอนาคตรัฐบาลจะพิจารณาจัดตั้งศูนย์ข้อมูลในระดับชุมชนที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย เช่น สำนักงานเทศบาลเมืองมาบตาพุด เป็นต้น รวมทั้งการติดตั้งจอแสดงผลการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ชุมชน เพื่อเป็นการเฝ้าระวังผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของชุมชน

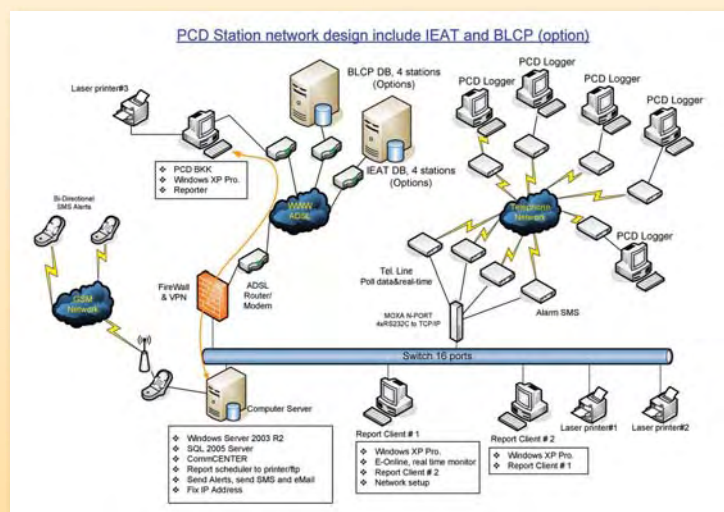
ในช่วงปลายปี 2552 ได้มีอุบัติเหตุสารมลพิษรั่วไหลหลายครั้ง ได้แก่ กรณีที่สารบิวทีนวันรั่วไหลที่ทำเรือมาบตาพุด หรือกรณีสารส่งกลิ่นเหม็นต่อคนงานในพื้นที่มาบตาพุดโดยไม่ทราบสาเหตุ ทั้งประเภทก๊าซพิษหรือแหล่งกำเนิด ทำให้ไม่สามารถหาต้นตอได้ การเก็บตัวอย่างอากาศจะต้องดำเนินการอย่างทันด่วนที่ในสถานที่นั้นๆ เพื่อให้รู้ว่าสารพิษนั้นเป็นอะไร เพื่อประโยชน์ในการรักษาคนไข้ที่ได้รับผลกระทบอย่างถูกต้อง และยังเป็นข้อมูลที่ใช้ในการสืบเสาะหาแหล่งกำเนิดได้อีกทางหนึ่งด้วย คพ. ได้นำถังเก็บอากาศไปไว้ที่สำนักงานนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด และอยู่ในระหว่างการพัฒนาอุปกรณ์เก็บตัวอย่างสำหรับชุมชน นำไปไว้ยังชุมชนต่างๆ เมื่อชุมชนได้รับผลกระทบจากมลพิษทางอากาศหรือกลิ่นก็สามารถดำเนินการเองได้ และ คพ. จะส่งเจ้าหน้าที่ไปเก็บถังเก็บตัวอย่างมาวิเคราะห์ประเภทและความเข้มข้นของสารมลพิษต่อไป

นอกจากนี้ประชาชนที่สนใจการเก็บตัวอย่างและตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่สามารถสมัครเป็น “อาสาสมัครผู้พิทักษ์สิ่งแวดล้อมระยะอง” เพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตาม

ตรวจสอบและเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อม และกระตุ้นสร้างความตระหนักในการรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชน โดยปัจจุบันมีสมาชิกรวมทั้งหมดจำนวน 560 คน ซึ่ง คพ. ได้จัดอบรมเตรียมความพร้อมของอาสาสมัครรวมทั้งทำการฝึกอบรมให้แก่อาสาสมัครในการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมด้านน้ำอากาศ หรือสิ่งแวดล้อมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง ในปี 2553 นี้จะได้เริ่มโครงการการเสริมสร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมในระดับเยาวชนในโรงเรียน เพื่อติดตามตรวจสอบคุณภาพอากาศเน้นการติดตามตรวจสอบการตกสะสมของกรดหรือฝนกรดที่ประชาชนเป็นห่วง โดยได้เลือกโรงเรียนวัดห้วยโป่งเป็นโรงเรียนนำร่องร่วมกับโรงเรียนวัดแสงดาในกรุงเทพมหานครที่ได้เข้าร่วมโครงการก่อนหน้านี้แล้ว ในเดือนกุมภาพันธ์ 2553 ผู้แทนครูและนักเรียนจากโรงเรียนวัดห้วยโป่งจะเดินทางไปยังประเทศญี่ปุ่น เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมกับคณะนักเรียนและครูจากโรงเรียนต่างๆ ในประเทศญี่ปุ่น และ คพ. จะติดตามเรื่องราวดังกล่าวมารายงานให้ทราบเป็นลำดับต่อไป

จดหมายข่าวพิทักษ์สิ่งแวดล้อมระยะอง

ศูนย์ข้อมูลและการเชื่อมโยงข้อมูลคุณภาพอากาศ จังหวัดระยอง (ที่ ทสจ. ระยอง)

จอแสดงผลการตรวจวัดคุณภาพสิ่งแวดล้อม

คพ. เติมน้ำสร้างศักยภาพ อปท. จัดทำแผนลดและขจัดมลพิษ

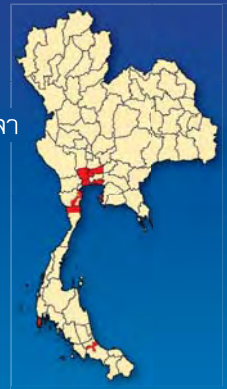
กรมควบคุมมลพิษ (คพ.) จัดฝึกอบรมการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 สามารถจัดทำทบทวนหรือปรับปรุงแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษฯ ประกอบกับเพื่อเป็นการลดปัญหาอุปสรรคของอปท. ในการจัดทำและเสนอแผนงาน โครงการลดและขจัดมลพิษผนวกรวมไว้ในแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด และผลักดันให้แผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษได้ถูกนำไปสู่การปฏิบัติ

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 มาตรา 59 ระบุว่า ในกรณีที่น่าปรากฏว่าท้องที่ใดมีปัญหามลพิษซึ่งมีแนวโน้มที่จะร้ายแรงถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน หรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้ท้องที่นั้นเป็นเขตควบคุมมลพิษเพื่อดำเนินการควบคุม ลดและขจัดมลพิษได้ ประกอบกับมาตรา 37 และมาตรา 60 ของพระราชบัญญัติฉบับเดียวกัน ระบุว่า เมื่อได้ประกาศใช้แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ผู้ว่าราชการจังหวัดในท้องที่เขตควบคุมมลพิษมีหน้าที่จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ในระดับจังหวัด เสนอขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ภายใน 120 วัน นับตั้งแต่วันที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติได้แจ้งให้จังหวัดจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด สำหรับพื้นที่ที่ได้ประกาศเป็นเขตควบคุมมลพิษให้ผู้ว่าราชการจังหวัดนำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษฯ มารวมเป็นส่วนหนึ่งของแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดด้วย โดยในการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษฯ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการจัดทำเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดโดยให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษให้คำแนะนำและช่วยเหลือตามความจำเป็น

ในปัจจุบันคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติได้ประกาศให้พื้นที่ 13 จังหวัดเป็นเขตควบคุมมลพิษ ประกอบด้วย

1. เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี
2. จังหวัดภูเก็ต
3. อำเภอหาดใหญ่และอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
4. หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่
5. จังหวัดสมุทรปราการ
6. จังหวัดปทุมธานี
7. จังหวัดนนทบุรี
8. จังหวัดสมุทรสาคร
9. จังหวัดนครปฐม
10. อำเภอยางาย อำเภอบ้านแหลม อำเภอชะอำ และอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
11. อำเภอหัวหินและอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
12. ตำบลหน้าพระลาน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี
13. ตำบลมาตาพุด ตำบลห้วยโป่ง ตำบลเนินพระ และตำบลทับมา อำเภอเมือง ตำบลมาบข่า อำเภอนิคมพัฒนา และตำบลบ้านฉาง อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง

คพ. ได้จัดฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง โดยครั้งที่ 1 ได้จัดขึ้นเมื่อวันที่ 26 - 27 มกราคม 2553 ณ โรงแรมริเวอร์ ไฮเทล จังหวัด นครปฐม คพ. ได้เชิญผู้แทนจาก อบท. เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดนครปฐม จังหวัดสระบุรี จังหวัดระยอง รวมทั้งสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด และสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 5 และ 7 จำนวนทั้งหมด 180 หน่วยงาน

ครั้งที่ 2 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 16 - 17 กุมภาพันธ์ 2553 โรงแรมอลิชาเบธ กรุงเทพฯ ผู้แทน อบท. จากจังหวัดสมุทรปราการ จังหวัด นนทบุรี และจังหวัดปทุมธานี สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด และสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 6 จำนวน ทั้งหมด 164 หน่วยงาน

สำหรับครั้งที่ 3 จัดขึ้นระหว่างวันที่ 8 - 9 มีนาคม 2553 ที่โรงแรมเมโทรโพล จังหวัดภูเก็ต อบท. จากพื้นที่เขตควบคุมมลพิษ จังหวัดภูเก็ต จังหวัดสงขลา จังหวัดกระบี่ จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ รวมทั้งสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมจังหวัด และสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 8 15 และ 16 รวมเป็นจำนวน 119 หน่วยงาน

การเดินทางเสริมสร้างศักยภาพของ อบท. จัดทำแผนลดและขจัดมลพิษนั้น จะผลักดันให้เกิดความรู้อย่างเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษฯ ตั้งแต่การดำเนินการสำรวจ และเก็บข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดมลพิษที่มีอยู่ใน เขตควบคุมมลพิษ จัดทำบัญชีรายละเอียดที่ได้ทำการสำรวจและเก็บข้อมูล และทำการศึกษา ประเมินสถานภาพมลพิษ รวมทั้ง ขอบเขตความรุนแรงของสภาพปัญหาและผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อกำหนดมาตรการที่เหมาะสมและจำเป็นสำหรับการลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษ เพื่อให้สามารถนำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษฯ เสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัด รวมไว้ในแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดต่อไป

ผู้สนใจสามารถอ่านรายละเอียดเบื้องต้นได้ที่ http://www.pcd.go.th/info_serv/pol_ControlArea.html หรือสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม โทรศัพท์ 0 2298 2496-7 โทรสาร 0 2298 2471

กรมควบคุมมลพิษ
เปิดหลักสูตรการอบรมการจัดการมลพิษออนไลน์ (E-Learning)
จำนวน 2 หลักสูตร ๆ ละ 2 รุ่น

หลักสูตร 1 การติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม
หลักสูตร 2 การเสริมสร้างประสิทธิภาพให้แก่เจ้าหน้าที่ภูมิภาคในการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมและการบังคับใช้กฎหมายสิ่งแวดล้อมสำหรับอุตสาหกรรมผลิตสินค้า/กิจกรรมการผลิตวัตถุอันตรายเพื่อการผลิตสินค้าส่งออกหลัก

รุ่นที่ 3 ลงทะเบียน: มี.ค.53 เริ่มเรียน เม.ย. - มิ.ย.53
รุ่นที่ 4 ลงทะเบียน: มิ.ย.53 เริ่มเรียน ก.ค. - ก.ย.53

เข้าเยี่ยมชมได้ที่ www.pcd.go.th หรือ <http://www.thai2learn.com/pcd/>
....เรียนฟรี...ไม่มีค่าใช้จ่าย...เรียนสบายได้ทุกที่ ทุกเวลา.....สอบถามได้ที่ศูนย์บริการรอง

<http://www.thai2learn.com/pcd/>

บทบาทของกรมควบคุมมลพิษ และการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน กรณีเกิดอุบัติเหตุสารเคมี

กรณีอุบัติเหตุสารเคมีทั้งที่เกิดขึ้นระหว่างการขนส่งหรือเกิดขึ้นในกระบวนการผลิตของสถานประกอบการต่างๆ ส่วนใหญ่ส่งผลกระทบต่อประชาชนทั้งจากการสัมผัสสารเคมีโดยตรง หรือเกิดความตื่นตระหนกเกี่ยวกับพิษภัยของสารเคมีที่อาจเกิดขึ้นจากข้อมูลที่ได้รับจากเพื่อนบ้านหรือจากสื่อสารมวลชนแขนงต่างๆ (บางครั้งข้อมูลไม่ตรงกัน) ยิ่งทุกวันนี้ข่าวสารสามารถส่งต่อทั่วถึงกันได้ง่าย และมีการรายงานข่าวผ่านสื่อต่างๆ ตลอดวัน ทำให้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นถูกถ่ายทอดซ้ำๆ ซึ่งบางครั้งทำให้เหตุการณ์รุนแรงมากเกินไปจริงส่งผลให้สังคมมีความระแวงและหวาดกลัวต่อสถานประกอบการที่มีการใช้สารเคมี

ส่วนหนึ่งของปัญหาเป็นผลจากการที่หน่วยงานภาครัฐไม่สามารถตอบสนองให้ทันต่อการพัฒนาของประเทศ โดยเฉพาะการจัดตั้งทีมตอบโต้เหตุฉุกเฉินจากสารเคมี ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะใช้เจ้าหน้าที่หน่วยดับเพลิงเป็นหลัก ซึ่งโดยหน้าที่แล้วย่อมมีความเข้าใจเกี่ยวกับเหตุเพลิงไหม้เป็นอย่างดี รู้ว่าขอบเขตของเพลิงไหม้มีวงกว้างเท่าใด และจะสกัดกั้นเพลิงไหม้ได้อย่างไร แต่สำหรับกรณีอุบัติเหตุสารเคมีนั้น หากไม่สามารถบ่งชี้ชนิดของสารเคมีและไม่มีอุปกรณ์เครื่องมือวิทยาศาสตร์ที่เหมาะสมเพื่อตรวจวัดความเข้มข้นไอระเหยสารเคมีแล้วก็ยากที่จะประเมินว่าสารเคมีจะรั่วไหลแพร่กระจายอย่างไร บริเวณใดบ้างที่สมควรจะพิจารณาอพยพประชาชน ใครจะเป็นผู้ถ่ายทอดให้ประชาชนได้รับทราบ และหากต้องอพยพจะมีแผนการอย่างไร ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ให้แต่ละหน่วยงานได้มีการปรับปรุงสมรรถนะของหน่วยงานตนเองให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัญหา ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีวิสัยทัศน์และการตระหนักถึงความจำเป็นในการพัฒนาองค์กรของตนเอง เช่น การเพิ่มจำนวนบุคลากร การฝึกอบรมเสริมความรู้และทักษะให้แก่เจ้าหน้าที่ การจัดซื้อเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น และการสร้างเครือข่ายสนับสนุนในการตอบโต้เหตุ เป็นต้น

กรมควบคุมมลพิษเป็นหน่วยงานหนึ่งที่อยู่ภายใต้แผนป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนแห่งชาติ ซึ่งมีหน้าที่ให้การสนับสนุนด้านวิชาการแก่หน่วยงานท้องถิ่นในการเข้าระงับเหตุอุบัติภัยสารเคมีได้พยายามผลักดันให้การดำเนินการมีประสิทธิภาพมากที่สุด ทั้งมาตรการด้านการป้องกันเหตุ เช่น การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงแผนงานการตอบโต้อุบัติภัยจากสารเคมี การส่งเสริมการประกอบกิจการของสถานประกอบการและการขนส่งสารเคมี และวัตถุอันตรายอย่างปลอดภัย การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเข้าร่วมฝึกซ้อมการตอบโต้เหตุระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับจังหวัด เป็นต้น สำหรับมาตรการในขณะที่เกิดเหตุการณ์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถติดต่อขอรับทราบข้อมูลและข้อเสนอแนะในการเข้าตอบโต้เหตุได้ตลอด 24 ชั่วโมง ผ่านทางสายด่วน 1650 หรือหมายเลขโทรศัพท์ 08 9967 1131 และหากเป็นกรณีที่เกิดสถานการณ์มีแนวโน้มส่งผลกระทบเป็นวงกว้างจะมีการส่งเจ้าหน้าที่เข้าร่วมตรวจสอบในพื้นที่ด้วย พร้อมทั้งมีการติดตามตรวจสอบผลกระทบจากการรั่วไหลของสารเคมีที่อาจเกิดกับชุมชนและสิ่งแวดล้อม ดังเช่นกรณีเหตุเพลิงไหม้สารเคมีในตู้คอนเทนเนอร์บริเวณท่าเทียบเรือ B3 ท่าเรือแหลมฉบังเมื่อช่วงปลายเดือนพฤศจิกายน 2552 ซึ่งกรมควบคุมมลพิษได้ส่งเจ้าหน้าที่เข้าร่วมวางแผนและดำเนินการแก้ไขระงับเหตุเพลิงไหม้จนลุกลาม และได้ติดตามตรวจสอบการตกค้างของกากสารเคมีที่หลงเหลือจากการเผาไหม้ในพื้นที่ ตรวจสอบคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำใกล้เคียงเกิดเหตุ ตรวจวัดคุณภาพอากาศในจุดเกิดเหตุและบริเวณชุมชนบ้านแหลมฉบังตลอด 24 ชั่วโมง พร้อมทั้งมีการส่งเจ้าหน้าที่เข้าร่วมชี้แจงประเด็นข้อสงสัยเกี่ยวกับมลพิษที่เกิดขึ้นเพื่อลดความกังวลของประชาชนจนสถานการณ์กลับสู่ภาวะปกติ

สำหรับประชาชนที่มีความสนใจและต้องการเป็นอีกแรงหนึ่งที่จะร่วมแก้ไขปัญหา สามารถมีส่วนร่วมได้หลายวิธีแล้วแต่ความถนัดและความพร้อมของแต่ละท่าน เช่น การเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ซึ่งจะมีการอบรมให้ความรู้เรื่องความเสี่ยงอันตรายสารเคมีเบื้องต้น เพื่อให้สามารถระบุชนิดสารเคมีและความเสี่ยงอันตราย เช่น สารเคมีที่รั่วไหลออกจากโรงงานผลิตน้ำประปาจะเป็นก๊าซคลอรีนมีความเสี่ยงเฉพาะด้านความเป็นพิษเนื่องจากการสูดดมเท่านั้น ไม่มีความเสี่ยงด้านการระเบิดหรือการเกิดเพลิงไหม้ ขณะที่ก๊าซ LPG ที่รั่วไหลจากรถบรรทุกมีความเสี่ยงด้านการเกิดเพลิงไหม้เท่านั้น ไม่มีความเสี่ยงของการเป็นพิษจากการสูดดมหรือสัมผัสกับร่างกาย เป็นต้น หรือการสมัครเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครพิทักษ์สิ่งแวดล้อมของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมก็จะมีกรอบมประชาชนให้สามารถติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมอย่างง่ายซึ่งนำไปใช้ในการเฝ้าระวังผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อมของชุมชนได้ ทั้งนี้หากประชาชนมีความรู้และเข้าใจลักษณะเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก็จะไม่รู้สึกกลัวหรือตระหนก สามารถช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาให้ลุกลามได้อีกแรงหนึ่งโดยเฉพาะทำอย่างไรที่จะให้ตัวของเรา ครอบครัวของเรา ชุมชนของเราไม่ได้รับอันตรายหรือได้รับผลกระทบน้อยที่สุด การถ่ายทอดข้อมูลที่ถูกต้องแก่ชุมชนจะช่วยให้การช่วยเหลือเพื่อนบ้านซึ่งอาจเป็นเด็กหรือผู้สูงอายุในการอพยพกรณีจำเป็นหรือกรณีสารเคมีที่รั่วไหลเป็นสารที่ไม่มีความเสี่ยงด้านการเกิดเพลิงไหม้

ทส. และ 6 กระทรวงหลัก ลงนามความร่วมมือ

วันที่ 25 มกราคม นายสุวิทย์ คุณกิตติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานและสักขีพยาน พิธีลงนามข้อตกลงความร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผาในที่โล่งและมลพิษหมอกควันในพื้นที่ภาคเหนือ ระหว่างสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงกลาโหม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงสาธารณสุข เพื่อให้การดำเนินมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผาในที่โล่งและมลพิษหมอกควันเป็นไปในแนวทางเดียวกัน และเกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานสูงสุด

Academic Day

วันที่ 26 มกราคม ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ เลขาธิการอาเซียน เป็นประธานเปิดงานนิทรรศการผลการดำเนินงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม Academic Day ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ 26 - 27 มกราคม 2553 ณ โรงเรียนประทีปศาสน์ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยกรมควบคุมมลพิษได้เข้าร่วมจัดแสดงนิทรรศการในเรื่องการตรวจสอบคุณภาพน้ำอย่างง่าย และโครงการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง

คพ. - ปก. จับมือลงนามพัฒนาศักยภาพภูมิภคยสารเคมีฯ

วันที่ 4 กุมภาพันธ์ ดร.วิจารณ์ สิมาฉายา รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ (คพ.) ร่วมเป็นสักขีพยานทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการประสานงานเพื่อการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการภูมิภคยสารเคมีและวัตถุอันตราย ระหว่างกรมควบคุมมลพิษกับกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) ณ โรงแรมมารวย การ์เด็นท์ กรุงเทพฯ โดยมีนายอนุชา โมกขะเวส อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นผู้ลงนามร่วม

คพ. ชี้แจงโครงการร้านรับซื้อของเก่าสีเขียว

วันที่ 10 กุมภาพันธ์ กรมควบคุมมลพิษ จัดประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการร้านรับซื้อของเก่าสีเขียวพื้นที่ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคใต้ ณ โรงแรมเดอะทวินทาวเวอร์ กรุงเทพฯ เพื่อสนับสนุนร้านรับซื้อของเก่าให้มีระบบการจัดการที่ดีไม่ก่อผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ประหยัดน้ำ

แค่ทำคนละอย่าง
ช่วยลดมลพิษ ลดโลกร้อน

ประหยัดน้ำ ประหยัดใช้ ทำได้ง่ายๆ
ขอแค่เริ่ม...คนละอย่าง

ขอแค่คุณเริ่ม...ง่ายๆ แค่ "คิด" ก่อนบิดก๊อก ก่อนเปิดน้ำใช้ก็วางแผนให้ดีกว่าจะใช้อะไรบ้าง
ไม่เปิดน้ำทิ้ง ลดการใช้ ใช้แต่พอดี เพื่อช่วยลดการผลิตน้ำประปา รวมถึงลดการบำบัดน้ำเสียอีกด้วย

ลดเล็กๆ คนละอย่าง
สำหรับการใช้น้ำในครอบครัว

ประหยัดใช้น้ำในแต่ละวัน เช่น การซักล้าง
วางแผนการใช้ให้ดี ติดตั้งอุปกรณ์ประหยัดน้ำ
ลดการเปิดน้ำทิ้งอย่างไร้ประโยชน์

ลดให้มากขึ้น คนละอย่าง
สำหรับการใช้น้ำในอาชีพ

น้ำเป็นสิ่งจำเป็น ไม่ว่าจะใช้ในการเกษตร
หรือโรงงาน ถ้ามีโอกาสควรศึกษาหาความรู้
ในการใช้น้ำอย่างคุ้มค่าที่สุด

ช่วยกันคนละไม้ คนละ
ทั้งบ้าน ทั้งลดการใช้น้ำในชุมชน

คงเป็นปัญหาก็ค้นทั้งชุมชนปล่อยน้ำเสีย
อย่างไม่ระวัง ควรมีระบบบำบัดน้ำ
ก่อนปล่อยลงแหล่งน้ำธรรมชาติ

น้ำ สาธารณสุขเสี่ยงชีวิต ใช้อย่างคิดประหยัด

เพราะอากาศเปลี่ยนแปลงบ่อย อาจเป็นแล้วก็ได้ แต่การเปลี่ยนแปลงนั้นกลับมีเบื้องลึกลับน่าวิตกนั่นคือ วิกฤตการณ์โลกร้อน (Global Warming) ตัวการคือ
ปรากฏการณ์ก๊าซเรือนกระจก (Greenhouse gases) รวมถึงการเพิ่มขึ้นอย่างน่ากลัวของก๊าซกลุ่มไนตรัสออกไซด์ และคลอโรฟลูโอโรคาร์บอน (CFC) และการที่
มนุษย์กระหน่ำตัด เมา ต้นไม้ ทำลายพื้นที่ป่าอย่างไม่ยั้งคิด ทำให้กลไกธรรมชาติที่ช่วยดึงก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ถูกทำลาย จนระบบนิเวศน์ขาดสมดุล
ปัญหาโลกร้อนใกล้ตัวเรามากกว่าที่คิด แต่ป้องกันได้ แค่เริ่มจาก ลด ละ เลิก การสร้างมลพิษให้โลก เริ่มทำคนละอย่าง สร้างนิสัย "รักษ์" โลกให้เกิดขึ้น

ฝ่ายเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการกรม กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
โทร. 0 2298-2082-4 www.pcd.go.th

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

สภาชาวบ้าน

สภาชาวบ้าน เลือกคำถามที่ประชาชนสนใจอยากรู้คำตอบมาไขข้อข้องใจ ใครที่สนใจอยากฝากคำถามด้านปัญหามลพิษ สามารถส่งคำถามได้ที่คอลัมน์ สภาชาวบ้าน ฝ่ายเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ชั้น 2 กรมควบคุมมลพิษ 92 ซ.พหลโยธิน 7 สามเสนใน พญาไท กรุงเทพฯ 10400 หรือ www.pcd.go.th ในหัวข้อ Q&A

ภัยเงียบไดออกซินและฟิวแรน

ตอบ ไดออกซินและฟิวแรนเป็นสารมลพิษที่มีความเป็นพิษสูง ละลายได้ดีในไขมันของมนุษย์และสัตว์ สลายตัวได้ยาก สะสมอยู่ได้ทั้งใน น้ำ ดิน อากาศ และสามารถปนเปื้อนได้ในอาหาร เกิดขึ้นโดยไม่ตั้งใจจาก ภัยธรรมชาติ เช่น ไฟป่า และกระบวนการเผาไหม้ที่ไม่สมบูรณ์จาก กิจกรรมของมนุษย์ เช่น การผลิตสารเคมี การเผาผลาญ การถลุงแร่ หากได้รับ เป็นระยะเวลานานๆ จะเกิดการสะสมในร่างกายมนุษย์จนก่อให้เกิด ผลกระทบต่างๆ ซึ่งเราสามารถป้องกันตนเองได้โดยเลิกกำจัดขยะ โดยการเผากลางแจ้ง จัดเก็บขยะให้เรียบร้อยและส่งหน่วยงานที่ รับผิดชอบนำไปกำจัดอย่างถูกวิธี กรณีที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงบริเวณ ที่มีมลพิษทางอากาศได้ควรป้องกันตนเองโดยการสวมหน้ากาก สวมถุงมือ ใส่แว่นตา และปิดจมูก ผู้ประกอบการควรมีการจัดการ สิ่งแวดล้อม ด้านน้ำเสีย อากาศเสีย และของเสียภายในโรงงาน อุตสาหกรรมอย่างเหมาะสม

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

จดหมายข่าว

รักชุมชน

www.pcd.go.th

ปีที่ 5 ฉบับที่ 18
เดือนกุมภาพันธ์-มีนาคม 2553

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน
ใบอนุญาตเลขที่ 32/2538
ไปรษณีย์สามเสนใน

เรียน

“สร้างบรรทัดะโยชน์ เพื่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม”

ติดต่อสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม : กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
92 ซอยพหลโยธิน 7 ถนนพหลโยธิน สามเสนใน พญาไท กรุงเทพมหานคร 10400
โทรศัพท์ 0 2298 2082-84 โทรสาร 0 2298 2085